

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Kmetty-utca 11. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.
Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Tanítóknak egész évre . 2 frt.
" fél évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca 1. szám a. a. könyvnyomdában — Ide intézendők a kiadóhivatali illető előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhastós petítor terfogata 6 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás után 30 kr.

Nyilttér

Egy sor 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai pósthivatal. Az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Uj szellem.

Nem mondhatja senki, hogy társadalmunk stagnál. A gondolkozó elme örömmel konstatahat bizonyos mozgalmakat, melyek társadalmunk fejlődésének máskülönben lassan haladó útján napról-napra feltünőbbben észlelhetők s melyeknek ezéjja szellemi életünk átalakítása, illetve a hétköznapi foglalkozások realizmusával szemben tért nyitni a lelki gyönyöröknek is, módot és alkalmat nyújtani a szórakozásra mindazoknak, kik az életfentartás küzdelmeiben elfáradva, koronként oly élvezetek után esengenek, melyek csak egy művelt lélek vágyait elégíthetik ki.

Nem tagadjuk, hogy sokszor fordultunk panaszzal társadalmunk vezéréhez, de csak azért, mert a lassu fejlődésben sem az irányt, sem a kiemelendőbb pontokat nem konstatahattuk s ezért azokat kellett felelőssé tennünk, kiket a közvélemény vezérékül jelölt ki. Mert tudtuk, hogy egy helyben nem maradhatunk, hogy lenni kell valaminek a mi lelkünket úzi, hajtja, a mi nyomról-nyomra előbbre visz. — de az a sok vezérlő eszme, mely a társadalom különböző rétegeiből előbukkant, hosszú időn át nem bírt alakot ölteni, sőt közülök még eddig egyetlenegy sem tudott huzamosabban a felszínen maradni.

E helyen a különböző társadalmi kérdések megfajtására koronként megindítottuk az agitációt: a legnagyobb buzgalommal ápoltuk és támogattuk mindazon törekvéseket, melyek egy új és magasabb színvonalon álló szellemi élet megteremtését célozzák. És e buzgó törekvésünknek ma már egy kiemelendő mozzanatáról számolhatunk be, melynek sikere kétségtelenül tanubizonyosága annak, hogy a mi társadalmunkban a szépnak és nemesnek kitünő talaja van s e talaj a kertészeket, kik olthatatlan buzgalommal plántálgatnak, a legszebb reményekkel kecsesgetik.

Értjük a városunkban szombaton este lefolyt műestélyt, melylyel ez alkalommal azért kell foglalkoznunk, mert véleményünk szerint egy fontos társadalmi kérdés megoldásának első s talán legnehezebb pontját képezé.

Nem hisszük, hogy a mai tényleges helyzetbe valaki ép annyira szerelmes volna, hogy igényeinek megfelelőbbet ne kívánna; sok itt a hiány, melyet pótolni kell, bár tagadhatatlan az, hogy kulturális tekintetben legtöbb intézményünk fejlődést mutat föl. Elismerjük, hogy közönségünkben végtelen jó akarat van: lelkesedik a szépért, támogatja a jót, szereti az igazságot, védelmezi a gyengét. — egy szóval meg van áldva mindazon tulajdonságokkal, melyeket egy nemesen gondolkozó társadalomtól megkivánhatunk. Szereti a fényt, de maga nem óhajt a fény forrásává lenni. Pedig lehetne!

Az a meleg érdeklődés, melyet művelt közönségünk e lap szerkesztősége által rendezett műestély iránt tanusított, az a lelkesedés, melylyel irodalmunk két kitünő tagját fogadta, igazolják állításunkat. A halhatatlan érdemű költő s a zsenialis tárczairó gondolatai visszatükrözöttek az arczokon ékes tanubizonyosággal a lelkek fogékonyságának — s ezért közönségünket teljes elismerés illeti.

Talán nem fogunk csalódnai, ha azt reméljük, hogy egy új éra kezdetére jutottunk, melyben társaséletünk iránya lassanként a szellemiek felé terelődik. Csak ne legyünk a pillanatnyi hatások emberei. Igyekezzünk odahatni, hogy a megkezdett uton tovább haladhassunk, mindaddig, míg a magasabb szellemi élvezeteket szerető társadalom tagjai maguk is belátják azt, hogy a lelki szórakozás a mi közönségünknek valóságos életszükséglete, s hogy az, a mire mi vállalkoztunk, csak akkor fog átalakító hatással bírni, ha a mindég erősbülő törekvésekből lassanként egy oly társaság eszméje fog kibontakozni, mely a művészi szépnak állandó kultiválását írja fel zászlójára.

Ezért mondtuk azt, hogy szombati műestélyünk, melyet ezuttal irodalmunk két kimagasló alakjának szíves közreműködésével rendeztünk, egy fontos társadalmi kérdés megoldására vezethet minket abban az esetben, ha mi magunk itthon, a mi szerény körünkben arra törekszünk, hogy városunkban a műestélyek meghonosíttassanak s ezek révén egy állandó irodalmi társaság alakuljon.

A kezdet nehézségei le vannak győzve; művelt közönségünk bebizonyította rokonszenvét: minden jel arra mutat, hogy a komoly törekvéseket siker fogja koronázni. Csak előre! △

† **A nemzet halottja.** A magyar nemzetnek nagy gyászja van; kormányosainak legkitünőbbje, kinek nevéhez az utóbbi évek minden jelentékenyebb alkotása fűzve van, a magyar kereskedelem és közlekedésügy felvi-

T Á R C Z A.

Kiss József verseiből.

I.

Az Andrássy-uton.

A keskeny utcák, szűk sikátorok,
Hol andalogtam szebb napokba' régen,
A melyek látták ifjú dőreségem
Eltűntek mind — alig maradt nyomok.

Ahol bizalmas ablakok alatt,
Féléjszakákon lestem egy-egy árnyat,
Erkélyes, tornyos büszke palotáknak
Pompája állja el az utakat.

Szent helyeimet mind elfalaztátok!
Az első édes találkozó helyet!
S mint sirból kürekedt kísértetek, —
Ugy bolygok itten s haza nem találok.
Puhatólózdom . . . a márvány megett
Hol esendült ifjan itt az első ének?
Isten bocsássa meg tinéktek
A pusztitást, mit véghez vittetek!

II.

Madonna.

Hord mindenikünk szívében egy képet,
Egy nőről, ki minden nönél fehérebb.

Egy földi asszonyt, ki bár ninesen szárnya,
De makulátlan, foltja nines, se árnya.

Ki túrve túr és ninesen egy jaja,
Kinek a neved végső sóhaja. —

Az a kit én szívemben őrizek,
Tanuja magam, hogy élt, létezett:

Orvúl a lelkét lopta belém
S e lélek szenved s szenvedek én.

Elkárhözva földön, el — az égben,
Egy bolyongó átok a mindenségben:

Áldom a szívet, mely világra hozott,
Engem — az élő kárhózatot.

Zsidó asszony volt az édes anyám,
Máriának hívták e földi tanyán.

Én a fia vagyok, szegény utvesztett,
És roskadozva hordom a keresztet . . .

Az őszi rózsá elégiája.

Irta és felolvasta a május 7-én tartott műestélyen Rimaszombatban:
Bársony István.

Még itt vagyok!

Olyan hűvös, olyan kietlen a világ; az árvaság lakik itt mindenütt: mulik az ősz már, az én nyaram.

A fű lehajtja fonyadt derekát, selymének zöldje rég fakóra vált: esik eső, leveleső a fákról: magam vagyok virág a kertben, a ki élek bubánatos, egyhangu életet.

Hajnal nem éjt rám gyöngyös harmatot, a pirkadás díszét nem ösmerem: köd vesz körül és dértől sorvadok; a szürke ősz ez, a tél hirhozója, a melyben élek: a sárga ősz, a békanyállal árszött hervadást csak hirtől ismerem.

Későn születtem én nagyon.

Anyám a föld, apám az őszi nap. Soká szerettek egymást, de a szerelem — mondják — soh'sem örök. A mint fogott a napsugár tüze s a mint a föld kihűlni kezdett: egy buesuesókból lettem én. Azért vagyok ilyen halvány, ilyen kiesiny.

A szép virágot én nem látom szépeket, csak komornak. A kik előttem éltek, testvéreim, itt porlanak most azon a hanton, a mely fölött ma én didergek. Ki sejtene szépségüket? Fonyadt szirmuk fakó színéből ki mondja meg: ez volt piros, ez volt lilás? . . .

Pedig nekik még udvarolt a lepke.

Harmatban fürdött szüzi arcunk; a zörgő avarnak elbugja most a késő ősz szele, hogy szellő korában az őszi rózsát ő fésülte meg: kiegyengette sűrű szirmai, lehajtotta rajt a levélkéket. Egy mosolygás lett attól a szép virág s ajkának sárga mézét ellepte nyomban pille, méh.

S most?!

Fagyos szél borzogot, fázom nagyon. Arczomnak érzem, semmi bája, csak szánni lehet ifjuságomat, nem esodálni. Azért születtem, hogy mindjárt meghalni kezdjek.

Nines egy virág se többé közelemben, magam vagyok; a csipkerózsa aszalt gyümölcse az egyetlen pirosó, a merre nézek: a kertben nem nő kiküres, meghalt itt minden, a minék egykor szinompája volt; télizöld sötétlik a virágágyak szélén, mint halotti koszoru, ez az egész, s az én ködöm örök. Minden hajnalon várom a napot, csak egy igaz sugára hátha felkeresne! hiu remény . . . mindig szürke az ég; borongó felhők közt szomorkodik apám, az őszi nap. Az aggság elhőmályosuló szemének halvány fénye az, a mi belőle árad, nem az a régi szikra, a mely szertepattogva, lánggal égő életet fakasztott.

Pedig szeretnék én is élni! Madárdalt hogyha hallanék s a szélben ingó derekam fényes bogárnak volna

ringatója: kiszépülnek s megifjodának fáradt tagjaim. A kora vénülésnek ránczait, hogy elsimítaná megint a harmat! s ha volna mit szeretnem, mint tudnék pirulni feltámadó szerelmem érzésétől! . . .

De én csak a hervadást láthatom. Mióta én vagyok, a fának árnya nines; miért is lenne? hogy a homályban még jobban megijezzenek a hideg?! — Amott a kis sziget valaha tarka volt, a domb alatt meg nádas susogott; most csak ijedten zördül egyet, ha belemarkol száraz üstökébe a hideglelős pusztai levegő.

Egy hang nines, a mit az öröm támasztana. A rajzó szunyog is mind elment aludni: zúgó bogárnak nyoma nines, ezinczér nem nyiszorog többé az almafán. Magányom némaságán kaczag a szél, az én hűsleges kínózó. Meg-meg rohan, s a helyett, hogy szeliden, szépen játszanék velem, vagy csiklandozná félénk arcomat: rám förmed vadul, kimeletlenül. Minden porczikám megremeget belé, ha fagyos lehetével érint; halványpirosnak szült földnyám, de elkékülök ilyenkor, mondhatom.

Minden virág kívánja az esőt, én nem kívánom. Nem langyos, édes csöppek hullanak most, a melytől megrészegül a virág szomjas ajka; apró, szurós vízpor eszi át magát a testemen, hogyha esni kezd; faesaró vízzé ázom tőle, ellankadok, kimerülök növekvő súlyától, végkép elázom s ha rám jön megint a hideg szél: agyonfagyaszt, mikor szikkasztani akar.

Egy szenvedés az egész életem, nagyon elkésve születtem én Anyám szívének nines már melege, a föld aludni vágyik; ha minden kihül, én is meghalok.

Még itt vagyok, de érzem: nem sokáig.

Testvéreim holt arcát látom egyre: olyan halvány, olyan hideg mind! Egy hófehér volt köztük, megbarnulva, holtan dőlt le az is a többihez, a porba. A legszebb őszi rózsából csak egy félmarok száraz levél maradt: annyi én is leszek.

S vajjon utóljára ki lesz köztünk a nyertes?

Azok a kiknek szép volt a világ, visszakivánczognak a sirból is. Ugy fáj nekik, hogy le kell mondaniok arról, a mi az élet gyönyörét teszi; a hant alatt, a sirok sötétjében egy borzalom az örök pihenés mindenkinek, aki még nem vágyik pihenni.

De én?!

Ha egyszer meghalok s anyám keblére hullva mélyen alszom: a szél sirása meg nem háborít.

Meghallom tán a vihar jajgatását, megsejtem, ha itt fent aprózemű, szuró eső szital s oly jól esik majd, hogy egyik sem kínozzhat. Nekem jó lesz az akkor, hogy érezni nem tudok: az én nyugalmatom boldoggá teszi, hogy nem voltam boldog az eleven világban . . .

Még itt vagyok, de érzem, nem sokáig.

rágozatója és zászlótartója Baross Gábor meghalt! Nem a mi feladatunk e gyászos eseményt a történelem számára feljegyezni, arra országos nagy lapjaink illetékesek, de szomorúan, fájdalmas szívvel segítünk világga kürtölni a lesújtó hírt, hogy általunk is minél több palotában és kunyhóban tudják meg, hogy a magyar nemzetnek nagy gyásza, nagy halottja van. A hivatalos lap a következő gyászjelentést közli:

BAROSS GÁBOR

(Született 1848. június 6. — Meghalt 1892. május 9.)

Bellusi Baross Gábor kereskedelemügyi magyar királyi miniszter, valóságos belső titkos tanácsos, a Lipót-rend nagy keresztje s az első osztályú vaskorona-rend vitéze, egy havi súlyos betegség után, május 9-ikén reggeli 11 órakor kimúlt.

Halála nagy veszteség az országra nézve.

Ezen század magyar kitünőségei közt ama kevesek közé tartozott, kik nem az írott vagy élő szó, hanem sikerült tettek, ész és erély vezette fáradhatlan munkásság hatalma által tették nevüket halhatatlanná s szereztek becsülést a magyar névnek.

Alkotmányos életünk egy fényes csillaga tűnt le személyében, ki a parlamentári kormányzatnak azon nagy elvét érvényesítette, hogy eszméi kivételében nem akarta senkire hátrítani a felelősséget, hanem azt egyedül hatalmas vállaira vette.

Valódi államférfiut, valódi férfit veszített benne hazánk!

Béke poraira! áldás emlékére!

A „Gömör-Kishont“ első műestélye.

A fogadtatás.

Együtt volt a szerkesztőség. Finom hajtású két levet bont fel a szerkesztő, diplomatikus titokzatossággal néz körül, mintha csak provokálni akarná a kíváncsiságot. Pedig ez ugy is megvolt, mindnyájan sejtettük, mi van a violaszín peesét alatt, csak hallani akartuk, hallani szóról-szóra, hogy is írják a kedves várva-várt fővárosi collegák, hogy jönni fognak.

Sőt a pár sorban is, miben jövetelüket bejelentették, előre vetették szellemük kedvesen csillogó fényét; a collegialis szeretetreméltóság minden gyöngye egyesítve volt dióhéjban, melynek a magva volt a tudósítás: szombaton 7-én a déli vonattal érkezünk.

Úgy ébredtünk e napon, mint egy nagy ünnepre, az emberi agy ama termékeinek ünnepére, amelyet a nyelv e két szóban egyesít: irodalom s művészet.

Az elsőnek előkelő bajnokait vártuk.

Dr. Kármán Aladárt a szerkesztőség nevében a vendégek elé küldöttük, hogy a megye határán üdvözölje őket.

Tizenkét órakor pedig városi s úri fogaton kivonult a szerkesztőség is Lengyel Samuval, ki előzékeny vendégszeretetének s az írók iránti kiváló tiszteletének s rokonszenvének azzal adott kifejezést, hogy Bársony Istvánt vendégül hívta meg magához.

Még öt percz; — a vonatot már látjuk füstölögni; már sípol is, még néhány másodpercz s a vonat megáll, egy első osztályú coupéban kirádk Dr. Kármán, hejzve, hová siessünk. S mi sietünk, nem! rohantunk, hogy az első szó, ami vendégeink fülét megüti, a mi szívélyes üdvözlötünk legyen. — Nem volt hivatalos diktio, hanem igazi collegialis bensőségű „Isten hozott“, meleg kézszorítás, barátságos mosoly, a melyek mind egy pillanat alatt régi jó barátokká tettek bennünket.

Kiss József alig tudott szóhoz jutni, annyira elfojtá őt a meghatótság, a mióta 25 év után ismét szülőföldjére léphetett. Bársony István pedig alig győzte diésni a szép gömöri halmos hegyeket s völgyeket, a melyeket, mert Ajnáskón túl nem járt, nagyrészt most látott először. Alig váltottunk pár szót, s már magunk előtt láttuk a két szellemet, a melyből az egyik a prosából teremt költszetet, a másik prosában ad költszetet, tehát vég-eredményében mindegyik költő.

Az első szívélyes üdvözlések után az egész társaság kocsira ült. Bársony elkísérte Lengyel Samu lakására, onnan pedig Lőrinczy Györgyhoz hajtatott, a hol Kiss József talált „otthon“-ra, az egész társaság pedig pompás szerkesztőségi ebédre, a melynek konyhaművészeti megteremtője a szerkesztő kedves neje volt. A válogatott menü s jobb-nál-jobb borok, köztük királyuk a tokaji, — a társaságban csakhamar a legotthonosabb kedélyt teremté meg, a melynek characteristicóját a toll adta meg. — Ez az író népség még az ételeket is majd hogy tollal nem spekeli fel, de ha már nem teszi, a toll lelkével, a szellemmel fűszerezi. A mi kis Kiss Józsefünk csakhamar Józsi lesz, Bársony István pedig a mi kedves Pistánk.

S ilyen fesztelenül csakhamar megindul az irodalmi vitakozás. A szellem ad életet ennek az ebédnek, hisz nem is képzelhető másképp, hogy az asztalnál ülhesünk 12-től délután 4-ig.

Kiss elregéli gyermekkorát Gömörben, majd áttér irodalmi küzdelmeire a szellem első hazai forumán, s látjuk, mint lesz a Kissből „nagy“, Bársony sziporkázik a szellemtől, s látjuk, hogy Bársony „selyem-gyerek“.

A legszebb thema volt mindenesetre az irodalom kulturális hatásairól. — S itt kiemelkedett az a point, hogy a szellem nemesak azokban van meg, kik az irodalmat megteremtik, hanem kik azt műveiben ápolják, kik elveit őszintén keresik, igénybe veszik.

S ebből kiindulva, olyan reményekkel néztek a budapesti írók az estély elé, a mely szép számu s előkelő részvételre jogosít fel. Mindenesetre a művelődés haladását nemesak egyes tehetségek kiváló termékeiből lehet megítélni, hanem hogy mennyien élvezik azokat.

A szép remények megvalósulását türelmetlenül vártuk, de átkellett esni még a délutánon.

S hogy töltjük el legkedélyesebben?! Költők szeretik a természet szépségeit, tehát legalkalomszerűbb a városi kertbe kirándulni.

A propositio élénk vizshangra talált s negyedóra mulva készen volt a társaság.

Vendégeink meg voltak lepve szépségei által, s tu-

dakolták, milyen időtájt szokot ott a nagyközönség sétálni?!

Hát bizony mi nem mertünk fülleteni ki kellett rukkolni, hogy sétáló publikum itt raritások közé tartozik. Tehát akkor hol sétálnak, kivált a hölgyek?

Ismét kikellett — biz rosszul esett — rukkolni, hogy Rimaszombatan nem szokás sétálni.

De legalább a vasárnap délelőtti corsot ösmerik?

Nem biz azt, — a rántás s töltött káposzta valóságos rabbilinesekbe tartja hölgyeinket.

Egy kedves kis paesirta csatogott bele szavunkba, elvágta a kínos discoursust, fehérkendős pinczerek pedig habzó sörrel szolgáltak, a paesirta dal s jó sör meg is tette hatását, s mi efelvedve minden rimaszombati keserűvet, élveztük a legfinomabb salon-czukorkákat, a melyek két híres fabrika gyártmányai voltak, Kiss és Bársony szellem-gyára.

S az idő repült, hogy észre sem vette a társaság, hogy szürkülni kezd, — midőn a szerkesztőségi „szél“ végig sivitott, — $\frac{1}{2}$ 7 óra uraim! s az egész társaságot haza sepepte. Egy óra hazajutni, toilletket csinálni, frakkot, lakkot huzni, klakkot táborakritni, s futni a Rózsába, s $\frac{3}{4}$ 8 órára már ott lenni, erre is csak írói néposztály képes, s alig volt a szerkesztőség együtt, ismét szétrobogott a fogatok, hogy — az est szereplőit ünnepélyesen elhozzák. Nyolczat ütött az óra, midőn a kis társaság együtt volt teljes számban a szerkesztőségi bondoirban, a mely ezen alkalomra puha pompás bársony zsollékkal csabított kényelmes elhelyezkedésre, vendégeink itt is kellemes tartózkodási helyre találtak.

S míg itt a bohém világ a legkedélyesebb hangulatban mulatott, lent a Rózsza előtt mint a menydörgés dörögtek a fogatok, hozva a képzelhető legszebb előkelő társaságot.

Meg kell adni, hogy a mi közönségünk a lehetőszeretreméltóbban viselte magát, kevéssel 8 után együvé seregelvén mindazok, kik az estélyre készültek. Későn jövök, az előadást zavarók nem voltak.

A rendezőség pedig képes szemekkel legeltette végig szemét a fényesen kivilágított termen, gyönyörködve a tömött sorokon, a melyekben ott láttuk közéletünk minden kitünőségét, a megvét, Bornemisza László alispánnal az élén, körülvéve előkelő táborakritni, ott láttuk a város fejét: Szabó György polgármestert az egész városházával, ott a kir. törvényszék fenkölt gondolkozásu elnökét, Kubinyi Aladárt a kir. törvényszék s bíróságok, valamint az ügyvédi karnak majdnem valamennyi tagjával, az állami hivatalok, a gymnáziumnak tanári karát igazgatójával Bodorral, Groó kir. tanácsos tanfelügyelőt, s utána a népnevelés valamennyi bajnokát, — ott láttuk az előkelő kereskedő s iparos világot, — s mind e különféle társadalmi körök otthonos egymás mellettben, szebbnél-szebb hölgyekkel együtt.

A sok száz csillár káprázatos fényével kezdtek versenyt a búbajos szemű országszerte szépségükről híres hölgyeink gyémánt fényű szemét.

A műestély.

Az arezok mind az örömtől sugároztak s látni lehetett a meglepődést minden szemben, hogy ott találhatja magát.

Kálmán pedig rántotta a vonót, a terem esengett a daltól s vígság kaezajától, — midőn hirtelen elnémulnak a hegedűk, el az ajkák, a szerkesztőségi terem függőnyei szétnyílnak s kilép az első piece hőse:

Dr. Veres Samu, s hogy eljatsza a „Kunok“ esabos hangu zenéjét, a melyhez Wagensommer János adta a zongorakiséretet. Klassikus magyar motívumok, a magy kedélynek megfelelő feldolgozásában. Majd sir, kesereg, elmélázik, kedélyeskedik, kitor. A két „kedélyes ur“ t. i. a műkedvelők oly kedélyes otthonossággal fogtak műdarabjuk eljátszásához, mintha örökön azzal foglalkoznának. A hegedűjáték kifejezésteljes, kellemes változataiban gyönyörködtető volt, a szabatos s méltó zongorakisérettel együtt nemes élvezetet nyújtott a közönségnek.

Majd Bodor Árminnét vezette fel a szerkesztő (egy hatalmas esokorral kezében), ki Chopin „Ballada“ G.-moll, „Finale“ Concert F.-moll művét játszotta el. Chopin zenéje klasszikus műköltészet; mély érzés, lágy, telihangzásu accordok s kellemes, meglepő változatok. Kevesen értjük meg, mert hosszú ut vezet hozzá, de ha cselhez érünk, ha megértettük, akkor fáradalmaink jutalma a szó valódi értelmében a legnemesebb élvezet, Chopint értelmesen előadni már művészet. Bodor Árminné urnó így adta elő. Nagy technikája a legnehezebb futamokat s tört accordokat könnyedséggel győzte le, mély értelme kifejezésre juttatta a legelvonatbb gondolatokat; az otthonosság, az elegans játék magával ragadta a közönséget; a meg-megújuló tapsözön méltó játékot és művészetet tüntetett ki.

Utána jött az est egyik várva várt vendége Kiss József a költő. Nehány szóban visszaemlékezett gyermekkorára, melyből néhány évet Gömörben s Rimaszombatan töltött, tehát nem mint idegen, de régi jó ismerősként jött Rimaszombat közönségéhez. Hosszu vándorlásából hazahozott néhány dalt, hogy azokat, mint a gyermek anyjának, bemutassa. — S felolvasott gyönyörű költeményeiből néhányat azzal az ő sajátosság, vonatott hanghordozásával, mely csak növeli hatását, keleti fantasmába burkolt, modern felfogásba, versformákba öntött, s valami csodálatosan finom discretióval pointozott műveinek. A „Téli esté“ben egy kedves képet tárt élénk család otthonából; a „Csók“-ban egy perzsa idyllt a kelet minden kéjével és szenvedélyével; majd „Czobor Erzsébet“ben elmúlt századok lovagi versengését a szép leányért, a kit csak arra kér az imádója, hogy sajátkezűleg írja a szerelmes leveleit. „Csapd el édes, csapd el az író-deákok.“ Czobor Erzsike nem tud írni, nem tanították arra, de szeretni azt tud. — Az „Andrássy-uton“ című költeményben a főváros zürzavara egy mélyseges sohajt esal a költő ajkaira; a „Dal a nagy eszmáról és a kis czipöről“ című költeményben saját küzdelmeit, tépelődéseit megkapó színekkel festi és hasonlítja a mesebeli emberhez, kit a nagy „istenáldás“ elvadit otthonról.

„Egyszer volt, hol nem volt, szakálla volt kender Volt egy ügyefogyott, szegény pity-poty ember.“ stb. A „Miért oly későn“ maga egy zokogás; a „Madonná“-ban édes anyjára emlékezik kedvesen, s az utójára felolvasott „Anyaszív“-ben egy idegizáló apothezésát nyújtja az anyai szívnek. — Frenetikus taps és éljenzés riadt fel az utolsó verssor elhangzása után, mely még akkor is alig ért véget, mikor a költő elhagyta a felolvasó asztalt.

Ezután Rábely Katicza urhölgy énekelte magyar népdalait, kinek kísérelője Szeless Odón, csinos esokrot nyújtott át Minden hangszerből kellemes hangokat varázsol elő a művész, de a szívhez egygyel sem lehet oly közel jutni, mint az emberi hanggal. Hát ha még az a hang egy szeretetreméltó szerény leánykacé, akkor meg-rezegteti ez a szív legrejtettebb hurjait is. Rábely Katicza urhölgy nagyterjedelmű s kellemes csengésű hanggal bir, hangjának varázserője különösen a magas „g“ tetraehordban jut teljes kifejezésre. A magas „e“-ét még könnyen kivágja, épen ezért, már első nyilvános éneklése is méltó feltűnést keltett. Régi s valódi magyar izü dalaival az „elmúlt boldog időkre“ emlékeztetett; játszi sebesenél boldog meglepődést kifejező mosolyra derültek az arczok. A háromszoros tapsvihár a legméltóbb kifejezője a hatásnak, mit a kisasszony kedves dalaival elért.

Mintán a Józsa Antal felolvasása — épen a lapunk más helyén közölt sürgős kineveztetése folytán elmaradt, — a tribunere a műestély másik kedves vendége Bársony István lépett, s felolvasott három gyönyörű művet, melyeket a közönség valódi áhítattal hallgatott és éljenzett meg. Az első „Őszi rózsza“, egy költemény prózában, a virágregék gazdag színompájában ragyogó reggékép, melynek fényes, tarka fantaziját alig lehet követni. (Ezt a mai lapunk tárczarovatában találják olvasóink.) A második „Nyár a palotában“, egy gyönyörű tárcza, melyben a genialis író a fővárosi paloták nyári álmát festi. A harmadik egy bájos, sentimentalis életkép. A „Kis beteg asszony“ fürdőhelyen nyaral, a nagy folyó partján, s minden érkező hajóval várja az ő urát, szerelmét, mindenét, a ki nem jön. A kis beteg asszony szeret, köhécsel, és csak várja, várja az ő urát. — A gyönyörű három mű, — tárczairódmunk igazán remek három gyöngye, — mély, maradandó hatással volt közönségünkre, mely nem is késett elismerését hatalmas taps és éljenzéssel kifejezni.

Ezt követte Törköly László zongorajátéka Nemes ambiczió vatte a fiatal műkedvelőt a közönség elé. Játékának eredetiségével hatott. Elleste a mi barna művészeinktől, hogy kell a kottát semmibe venni, mikor magyar dalokat zongorázunk; oly magyar zamattal és kifejezéssel játszott, szinte feledtük, hogy zongorát hallunk. A esárdásoknál s befejező lakodalmasnál meg a táncolni vágyó ifjuság lába önkénytelenül is izegni s mozogni kezdett. Csak előre!

A műestélyt Dessewffy Árpád tilinkójátéka fejezte be. Egy kifurt, hat lyuku darab fa, és mégis hogy el lehet rajta keseregni! Hátha még azt egy helyre legény fujja és oly szépen s érzéssel fujja mint Dessewffy! Meg is volt a hatás, még Kiss József is előbbre lépett, hogy annál közelebből láthassa és hallhassa azt a kis semmi-séget, a melyből oly szívhez szóló hangokat lehet kiesalni, s hogy élvezhesse azokat a szép nótákat. Volt is taps, éljen annyi, akár csillag az égen.

A táncmulatság.

S alig hangzóttak el az utolsó tapsok, a fiatalok szíve dobbant nagyot, mert most jött sorra a „Kallai kettős“, a mi nélkül az ifjuság, ha alaposan ki akarja magát mulatni, meg sem lehet. De először az akadályokat kellett elhátrítani, miről a főtáncrendező Dr. Kármán és Szeless gondoskodtak: addig pedig a közönség a Rózsza étkezőjébe s a kaszino termeibe vonult. S az eleven-ség, a mely mindenütt észlelhető volt, arra enged következtetni, hogy a közönséget a szellemi élvezet felfrissítette, s nem volt ideje az unalom lélekölő hatalma alá kerülni.

Pedig a program hosszú volt, 11 felé járt az idő, — de a szép közönség nagyrészt nem ritkult meg, s megtörtént az a ritka dolog, hogy $\frac{1}{2}$ 12 órakor éjjel indult meg a táncmulatság olyan tüzzel-lelkekkel, a milyent csak rögtönzött jellegű mulatságoknál lehet látni.

Vagy 40 pár kezdte a esárdást, s a „hogy volt“nak alig volt vége-hossza.

A művészet s költszet inspirálta s fogta bilenseibe a lelkeket.

S a kedély szabadon esaponghatott. Még az a szokásos bilines, a táncrend sem volt meg, a társaság tánczolt azt, a mire éppen kedve volt, úgy hogy a tánczoló kedv mindig jobban fokozódott, mindig ujjabb párok sodortattak az árba, hogy majdnem azt mondhatjuk, mindenki tánczolt.

A tűzörnkéntesek is beteljesítették a hozzájuk fűzött szép reményeket, s ugyancsak foglalkoztatták a hölgyeket.

De kedves vendégeink is ott mulattak a tánczoló párok közt, gyönyörködve a lelkes hangulaton, — a mely az ifjabb költőt Bársonyt szintén besodorta az árba, — s bemutatva, hogy művész nemesak a tollban, de a lelkes tánczban is.

A hajnali sugár tört be az ablakon s a párok még mindig laukadatlan mulattak, a gyertyák leégtek, de csakhamar ujak kerültek a csillárookra, s az új fényesillogás új lelkesedést hozott.

S mikor a mamák kegyetlen zsarnoksága már engedni nem akart, az ő kéréhetetlenségükön s nem az ifju párok kedvén mult, hogy e szép mulatságnak is vége szakadt.

Vége szakadt, de csak a tánczteremben, a társaság egy lelkes csapatja a vendégekkel még levonult a „Rózsza“ termébe.

Hegedűsöz s dal kötöttek frigyét, míg nem Bársony István kezébe vette a hegedűt, s az egész társaság néma bámulattal hallgatta a fülbemászó hangokat, melyeket a költő a hurokból kiesalt, s melyek a legegtragadóbb bizonyítványt adták arról, hogy ez a költő nagy művész is. — Annyi érzéssel játszta ő a „repülj feekémert“, ahogy csak ritkán lehet hallani, s a társaság alig tudott megválni — a Bársony István hegedűjétől: lelkesült, tombolt, az elragadtatásban uszott. — Reggel kilencz óra volt, midőn az utolsó kedves akkordok elhangzóttak, — s a társaság szétoszlott.

Magán a műestélyen s a táncmulatságon voltak a hölgyek közt: Bornemisza Lászlóné, özv. Bró Bertalané, ifj. Badinyi Gyuláné, id. Badinyi Gyuláné, Baksay Istvánné, Baksay Józsefné, Barna Imréné, Beliczky Viktorné, Benkovits Pálné, Benyo Béláné, Balogh Endréné, özv. Bernáth Gyuláné, Cseh Istvánné, özv. Csider Antalné, Czikora Istvánné, Chászár Andorné, Draskovics Gáborné, Eekstein Fieskoné, Groó Vilmosné, Heksch Jakabné, Huszth Lajosné, Institórisz Endréné, Jurasko Jakabné, Kubinyi Aladárné, Lengyel Györgyné, Lőrinczy Györgyné,

Madarassy Dezsőné, Manczel Józsefné, Medvezky Sándorné, Molnár Józsefné, Molnár Lajosné, Máriássy Lászlóné, Nagy Ferenczné, Pitta Lipótné, Polnis Jánosné, Pongrácz Pálné, Rábely Miklósné, Reisz Józsefné, öz. Reisz Miksáné, Simko Endréné, Soós Gyuláné, Soós Ferenczné, Dr. Strausz Józsefné, Stolz Mártonné, Sütthő Istvánné, Szabó Samuné, Szabó Györgyné, Szabó Józsefné, Szontagh Károlyné, Szabó Jakabné, Szontagh Gyuláné, Sztaniszlavszky Adolfné, Szücs Károlyné, Dr. Schwarz Márkné (Tiszolcz) Törköly Józsefné, Terhes Pálné, Tomesányi Lászlóné, Török Jánosné, öz. Ujházy Tivadarné, Vozary Györgyné, Vozary Gyuláné, Wagensommer Jánosné és Weisz Adolfné urnókat. Továbbá: Baksay nővérek, Benkovics Vilma, Benyo nővérek, Csider Gizella, Eibisch Gizella Budapestről, Eckstein nővérek, Hollósy nővérek, Jesko Sári, Jaczko Juliska, Kubinyi nővérek, Kármán Ida, Káposztás Juliska, Kohn Eszti, Ligety Ételka, Molnár Margit, Madarassy Vilma, Madarász Panna, Miskolczy Margit, Németh Ételka, Papszász nővérek, Polnis Janka, Rábely Katicza, Ráróssy Gizella, Szabó Aranka, Stolz nővérek, Soós Irén, Sütthő Ilka, Törköly Margit és Zachar Mariska urhölgyeket.

A délig fenn maradt időt Bárony és Kiss a szerkesztővel tett látogatásokra használta, a többek közt Bornemisza László alispánnal is beszélgettek s Kiss József elzáródokolt a temetőbe, hol egy kis dombocsa borul a sima föld fölé, egy dombocsa, a mely alatt a költő szívének legdrágább menyországa van eltemetve örökre visszavonhatatlanul, hová az ember nem, csak a költő lélegelke szállhat le. S az ő lelke leszállt, s elbeszélgetett ott pihenő édes anyjának lelkével, a gyermek beszélt az anyával, s az anyja láthatta a hálás s hü gyermekben a nagy költőt.

S a könyvek, a melyek a sírdombot öntözték, azt nekünk is emlékeztetéssé teszik.

Bankett.

A vendégek tiszteletére a „Gömör-Kishont“ szerkesztősége városunk több notabilitásával együtt a Rózsa dísztermében folyó hó 8-án vasárnap bankettet rendezett.

A díszes társaságban a legvirágosabb jövedly uralgott, s csak olykor-olykor borult el a hangulat, mert mindinkább közeledni éreztük a válás pillanatát... 1 óra tájban gyűlt össze a vendégek, s az ismerkedés közben érkezett meg társadalmunk egyik közszereplőjén álló veterán tagja: Baksay István tanár. Megható volt a tanár és volt tanítványának találkozása. A langlelkű költő, ki az ország méltó büszkeségét képezi, nagyságának ékes szövegeket adta akkor, mikor volt kedves profeszorát gyermekiki szeretettel fogadta, s bensőséggel megölelte s megcsókolta... A jelenvoltak szemében köny ragyogott.

Az asztalfőt Szabó György polgármester foglalta el, jobbján Kiss József, baloldalt Bárony István ült. A második fogásnál felemelkedett Lőrinczy György s sikerült tésztban éltette Bárony Istvánt és Kiss Józsefet, a bohème-a vajdait. Utána Kiss József beszélt szellemesen, gyönyörűen. A meghatottság hangján szólt arról, hogy milyen jól esik látnia egyik volt legkedvesebb profeszorát, majd szellemes ötletektől csillogó ékesszólással éltette a társaságot. Bárony István rokonszenves hangon mondott köszönetet azért a szíves fogadtatásért, melyben a közönség őt részesítette. Szép szavakkal éltette Rimaszombati város lelkes polgárait. Utána Baksay István mondott lendületes tésztot, mely jóízű humorban, sikerült ötletekben bővelkedett; poharát a vendégek jóvoltáért ürítette, mire Szabó György polgármester nagy tetszéssel fogadott humoros felkötésben ugyancsak a vendégeket éltette, s kívánta, hogy őket mielőbb ismét üdvözöljük körünkben — társaikkal együtt. Ujra Kiss József emelte fel poharát s talpraesett felkötésben éltette derék polgármesterünket. Végül Dr. Széless Ödön szépen átmondott tésztban meghatva mondott búcsút a kiténő vendégeknek, kérve őket, hogy a „Gömör-Kishont“ szerkesztőségének tagjait, kik a műestély rendezése alkalmából e két jeles férfiú nevét oly sok lelkesedéssel irták zászlójukra, tartsák meg jó emlékköveket.

Az izletes étkek, válogatott borok, a Palócz jó muzsikája mellett s a szellemi szikrak szíporakázása között még sokáig együtt maradt volna a társaság, ha el nem érkeznek a búcsúzás pillanata. A vendégek általános óhajára Percz Samu ragyogtatta meg gyönyörű bariton hangját; két magyar nótát dalolt, hangjával megvesztegette, elragadta a jelenvoltakat, kik az ebéd után 3/4-3-kor az utolsó pohárköszöntő után a zenekar indulójának harsogása mellett vetek érzékeny búcsút, s kocsiakra ülve, nagy kísérettel a pályaházhoz hajtottak.

Kirándulás Serkébe.

Bárony István hazautazván Budapestre, az ünneplő társaságnak mintegy 10 tagja kísérte el Feledre, hol tőle szívélyes búcsút vevén, elkísérték Kiss Józsefet Serkébe, hová a költő gyermekeinek sok édes és keserű emléke vonta. — Néhai almási Balogh Sámuel volt első utunatatója az életben, kinek áldott alakjáról nemes kegyelettel emlékezett meg a költő már egy régebben írott gyönyörű költeményében is. A rég elhunyt mentor kissébbik fia almási Balogh Samu nyugalm. pénzügyi tanácsos ez idő szerint serkei földbirtokos, s hozzá sietett a költő, hogy gyermekkori emlékeinek áldozzék. A két férfi gyermekora óta nem látta egymást, azóta mindkettő férfikora delére jutott. Egy megható jelenet játszódott le itt, mely a jelenvoltak szemébe az igazi elérzékenyedés szívből fakadó könnyeit esalta. A költő belemerült gyermekkori reflexióiba, s szerető kegyelettel emlegette el, hogy védelmezte őt — a gyenge alkatú, komoly természetű kis zsidó gyermeket — a vásott rüpkők gunyja, bántalmi ellen a jóságos pap; s a nagytiszteletű asszony milyen gyöngéd előzékenységgel kísérte ki a kapuig, mikor hazafelé indult tőlük, hóna alatt a nagytiszteletű ur könyveivel, zsebében a nagytiszteletű asszony pogácsával... s az emlékek e felsorolása közben megpillantotta a falon a régen porló nagy pap s a ma már elaggult nemes asszony tisztas arczképeit és a mély érzésű költő... esendes, szótalan zokogásra fakadt.

Kik e jelenetnek tanúi voltunk: sohasem fogjuk azt elfeledni!

A vasárnap estét és hétfőn délelőtt a Balogh Samu vendégszerető, kedves családja körében töltötte a költő, ki a hétfőn délutáni vonattal utazott el körönből, s mint értesülünk, még Füleken látogatta meg régi jó barátját Nógrádi Papp Samu ügyvédet.

Meghívó.

A gömörmegyei általános tanító-egyesület „Tornallyai járásköre“ I. évi május hó 19-én d. e. 10 órakor Tornallyán az izr. iskolában tartja meg tavaszi gyűlését, melyre egy az egyesület t. tagjai, mint a népnevelés barátai tisztelettel meghívattak.

A gyűlés tárgyai:

1. Próbatanítás a Természetről, tartja: Bogár Lajos.
2. Elnöki megnyitó és jelentés a járáskör három évi működéséről.
3. A múlt őszi körgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása.
4. Elnöki jelentés a járáskörben ez évben történt változásokra nézve.
5. A próbatanítás elbírálása, és a tanterem s annak felszerelése feletti vélemény nyilvánítása.
6. Értekezések: a) „A rajztanítás módszere és anyaga a népiskolában?“ Lefkóvié Armintól, bírálja: Szücs János. b) „Miképen óvhatjuk meg növendékeink lelkületét a káros behatásoktól?“ Grossmann Pétertől; bíráló: Lüttkei György.
7. A jövő őszi körgyűlésen tartandó próbatanítás kitézése.
8. Új értekezések kitézése és kiosztása.
9. Új elnök és jegyző választás.
10. Indítványok.
11. Folyó ügyek.

Kelt Gömör-Panyiton. 1892. május 9-én.

Faluba János, járásköri elnök.

Hírek és vegyesek.

Athelyezés. Józsa Antal kir. tanfelügyelő-ségi tollnokot a vallás- és közoktatásügyi magyar királyi miniszter folyó évi május hó 2-án 19136. sz. a. kelt rendeletével a kultuszminiszteriumhoz helyezte át és szolgálattételre a népoktatási ügyosztályba osztotta be, melynek feje Szathmáry György miniszteri tanácsos. — Ez athelyezésnek jelentősége valamivel több mint egy közönséges előléptetésnek, mert rendszerint csak a legkiválóbb erőket éri az ilyfajta kiténtetés, hogy az államkormányzat legfelsőbb szervezetébe illesztik be; s ezért örömmel jegyezzük fel szeretett munkatársunk jól megérdemelt előhaladását a közpályán, bár örömmel nem kevésbé keseríti meg a válás miatti szomorúság, mert a Józsa Antal távozásával mi nemcsak egy kiténő munkatársat veszünk, de tiszta, egészséges kedélyét, páratlanul szellemes humorát barátságos érintkezéseinkben is nehezen fogjuk nélkülözni. — Jókivánataink kísérjék pályáján, melynek jóformán kezdetén és már annyi maradandó nyomot hagyott!

Lengyel György Rimaszécsről városunkba áthelyezett járásbíróról, mult lapunk zártakor értesülvén a tényről, — csak röviden emlékezhettünk meg. — Lengyel György Rimaszomban már nem új ember, itt született, itt járt iskolában, itt háztulajdonos, s innen vált el őt év előtt a tekintetes kir. Törvényszék jegyzői székétől, elfoglalva a rimaszécsi járásbírói állást. Őt év hosszú idő, de ezen őt év alatt nem lett ő idegen Rimaszomban, bár minden felétél meg volt akkor, hogy egészen Rimaszécsivé legyen. Kiténő modoru, páratlan szívéllyessége, művelt, discret szelleme őt csakhamar a vidék első emberévé tevék, kit mindenki szeretett s tisztelt, s ahogy csak lehetett társaságát kereste. S miért a vendégszeret nem érenye is meg volt róla, az ő háza, szeretetreméltó kedves neje magas műveltségű szellemének védőszárnyai alatt a vidék társas életének központjává lett, — úgy hogy Rimaszécs és vidéke a Lengyel házban társas életének legerősebb oszlopát veszté el. De a kir. Járásbíroság is megérezte erőlyes, pontos s szakavatott vezetését. S ahol annyiféle sajnálkozás jár a bucsuzó távozásának nyomaiba, ott viszont városunk s egyik bíróságunk örvendhetnek, mert mind ez, ami Rimaszécs előnyére szolgál benne, azt Rimaszomban nyerte meg. Azért mi üdvözöljük őt szívből, s tudjuk, hogy az üdvözlésünk széles körben fog visszhangra találni!

Kinevezés. Józsa Antal helyére János Gyula berettől (Sárosmege) állami iskolai tanítót nevezte ki a vallás- és közoktatásügyi magyar királyi miniszter vármegyénk kir. tanfelügyelőségéhez tollnokká

△ **Ujabb államsegély.** A rimaszombati egy. prot. főgymnásium részére az állam évenként 7000 frt segélyt adott. Az iskola rohamos fejlődése és a viszonyok változása folytán különös tekintettel a bifurcatióra s a megélhetés nehézségeire, a gymnásium fentartó testülete az eddigi államsegélynek 4000 frttal való felemelését kérelmezte a tanügyi kormánytól. E kérelmét az említetteten kívül még az is indokolja, hogy a gymn. törzsvagyonának terhére pár évvel ezelőtt díszes tornaernököt épített s a bifurcatió folytán az utóbbi tanévek alatt jelentékeny tanórátöbblet származott, mely utóbbi körülmény egy új tanszék sürgős felállítását tette szükségessé. Mint értesülünk, a magas tanügyi kormány a fentartó testület megokolt kérelmét méltányolva 2000 frt újabb segélyt vett fel a jövő évi költségvetésbe. Ez összeg azonban elégtelen levén, tegnap Bornemisza László alispán elnöklelte alatt egy Bodor István ig., Molnár József és Samarjai János választmányi tagokból álló küldöttség utazott föl a fővárosba miniszteri kihallgatásra. Óhajandó volna, hogy a közokt. miniszteriumból a küldöttség örvendetes válasszal térjen vissza.

— **Iskolások öröme.** A koronázás emlékünnepe nemcsak a nagyoknak, hanem a kiesinyeknek is ünneppapja lesz. Junius 8-án, sőt 7-én és 9-én is szünetelni fognak országszerte az előadások, így rendeli azt a közoktatásügyi miniszternek egy legújabb kelt rendelete, mely a mi vármegyénk kir. tanfelügyelőjéhez is megérkezett s egész terjedelmében következőkép hangzik: „Folyó évi junius hó 8-án huszonöt éve lesz annak, hogy dicsőségesen uralkodó királyunk, I. Ferenc József ő Felsege, és Erzsébet királyné ő Felsege Szent-István apostoli koronájával megkoronáztattak. Ugy szeretett királyunk és királynénk ő Felsegeik legmagasabb személyei iránti hő tagaszkodásunk, a Tőlük édes hazánkra áradt

megszámlálhatlan jótéteményért érzett halánk készleté ma nap megünnepelesére: mint azon tudat is, hogy akkor lön ünnepelesen megpecsételve az uralkodó és a nemzet közötti egyetértésnek óhajtott helyreállítását; akkor nyerte vissza hazánk hatalmának és jólétének alapját; attól a naptól kell számítanunk hazánk és nemzetünk hatalmas fellendülését. A dicsőségesen uralkodó királyunk megkoronáztatása óta lefolyt huszonöt év történetéhez szorosán fűződik Felsegek királyunk neve, a ki hű öre alkotmányunknak, nemzetünknek igaz atyja. Iskoláinkban eddigelé is örömmel napja volt junius 8-ika, melyet minden évben méltó módon ünnepeleltek meg a tanítók és az ifjuság. E nap huszonötödik évfordulója fokozott jelentőséggel bír, melynek az iskolai életben is méltó kifejezést kell adni. Erre alkalmas óhajtván adni, felhívom Nagyságotat, hogy a közvetlen vezetése alatt álló összes népoktatási tanintézetekre, felsőbb leányiskolákra, kereskedelmi és ipariskolákra nézve az iránt intézkedjék, hogy ebben az évben ne csak a koronázás napján, hanem a megelőző és utána következő napon is szüneteljen az iskolai munka s ezen idő az emléknep nagy jelentőségéhez méltó módon isteni tiszteletre, iskolai ünnepelekre, kirándulásokra stb. használtassék fel. — Budapest, 1892 évi május hó 1-én. G r f. C s á k y.“

Majális. A helybeli egy. prot. főgymnázium ifjusága e hó 25-én tavaszi mulatságot rendez a szabadkai erdőn. Ugy háljuk, hogy a polgári és községi iskolák igazgatóságai is e napra tervezik majálisaikat, a mi az általános siker érdekében óhajandó volna.

Elvesztett csipke-kendő. A mult szombati műestélyünk utáni táncmulatságon elvesztett egy selyem csipkekendő: kéretik a megtaláló, hogy szíveskedjék a kendőt lapunk kiadóhivatalába beküldeni.

× **Térzene.** Városunk közönsége hetenként háromszor: kedden, esütörtökön és szombaton este abban az élvezetben részesül, hogy a főtérben Palócz Kálmán jeles zenekarának játékában gyönyörködhetik. Miután megtörténik, hogy kezezőtlen időjárás, vagy egyéb közbejöheto akadály miatt a térzene elmarad, Palócz Kálmán annak közlésére kért mintek, hogy ily esetekben a térzenét következő napon tartják meg.

A Széchenyi kert. Itt a tavasz; hirdeti a lágy süttogó szellő, trillázó fülemile, füttyülő madársereg, ezer meg ezer nyíló virág, dögieselő méhikék, zsongó darázsok. Mi rimaszombatiak hová rándulhatnánk ki máshova, mint Széchenyi kertünkbe, melyre büszkéek is vagyunk. Hegyeink, erdőink messze vannak, hogy azokat felkeressük, ahhoz már nem kirándulás, de „tourista mars“ kell. Szép is e kert; legidőbb s legvonzóbb épen májusban; nekünk második otthonunk, megbecsülhetetlen kincsünk. Epen ezért felhívjuk rá az illetők figyelmét A nyirok elevenfalú utak fái közül évről-évre, hónapról-hónapra, több vész ki, a fa észrevehetően ritkul; a kivesszt fák ujjakkal nem pótolhatnak. E hiányt nem lehet könnyen pótolni; ha elhanyagolják évek sem hozzák helyre a bajt. A műkertész — a hasznothajtó zöldségen stb. ágyak mellett — a kert szépségeinek épségben tartására, talán több gondot is fordíthatna! Apoljuk, s beesüljünk meg azt, a mi kedves kincsünk, egyedüli kiránduló helyünk.

Kutyavirtus. A mult hét egyik napjának esti szürkületénél Rohács N.-né a Koháry-utczán haladva azon kellemetlen meglepetésben részesült, hogy hirtelenében egy mord kutya ugrott föl vállaira. Az urnő rémítő sikoltására a közelből két férfi sietett elé, s úzte el a feldühödt fenevadat. Az urnő a kiállott félelem miatt alig tudott haza vándorogni; még jelenleg is kínos göresök közt nyomja az ágyat s orvosi gyógykezelés alatt áll. Ez a kutyavirtus arra a jó indulatra bírhatná a tulajdonost, hogy ha már oly nagyon szereti a mérges kutyákat, legalább addig, míg járó-kelők vannak az utcán kösse láncra fenevadját.

A sajo-gömöri közsegi hitelszövetkezet ápril 24-én kezdette meg működését. A tagok száma 100 ra emelkedett, kik 280 huszonöt forintos üzletrészt jegyeztek s bár az így jegyzett 7000 frtnyi összeg heti 10 kros részletekben őt év alatt lesz befizetendő, az első 3 hét alatt már is 936 frtot fizettek be. 400 frtnyi kölcsönt birtokvételre egy frt már ki is vett, s 100 frtnyi alapítványal ezen szövetkezet a pestmegyei központi hitelszövetkezet tagjává lett. Ezen összekötésből kifolyólag nemesak felesleges pénzt helyezheti el a központban, hanem — mikor szüksége lesz rá — onnan olcsó kölcsönt is kap tagjai hitelszükségleteinek gyors és olcsó kielégítésére. Az első kísérlet tehát jól indul meg. Bár következőnek utána több más közsegi saját boldogulására.

Sok a jóból. Még az istenáldás is istenverés számba megy, ha tulságos mértékkel adják. Ilyen mértékletlen istenáldás szállott le egy gyubákói szegény paraszt házba, hová a gölya egyszerre három angyalkával repült be; a semmiféle bőséghez nem igen szokott család nem kis remületére. Hanem igaz a közmondás, hogy minden nyúlunk, madárnak ad a jó Isten bokrot is, s a gyubákói szegény paraszt három egyszerre született madárkájának is egy bokrot adott, kint, a zöldelő fenyők árnya alatt, hová születésük után harmadnapra elhantolták.

Talány.

Kikelet, te legszebb évszak
Uj örömeket hoztál,
Báronyszerű zöld lepelben
Illatot s reményt nyujtál,
Nyájas külsőd, virággal telt
Irisz, narezis, tulipán,
Annyi kellem beszél rólad,
Lomb, madárdal minden fán,
A méla hold sugárinál
Dalra kél a fülmile
Álom helyett imát rebeg?
Rád sok áldást esdve le.

Piezi vers, de betűiben
Nagy ember nevért rejti,
Kiáltson rá lelkes éljen-t,
Ki e talányt megfejti

A—a.

Szerkesztői üzenetek.

P. L. Radnót. Köszönjük, s a többit is szívesen várjuk.

Albert János Orosztony. A legszívesebb készséggel utnak indítottuk a lapot; multkor is csak azért maradt el, mert a Pestre küldött számok mint kézbesíthetlennel, visszajöttek. Üdvözlét!

Piaci árak

Rimaszombatban, 1892. évi május hó 7-én tartott heti vásáron:

	Métermázsankint	Hektoliterenkint
Tiszta buza	8.40 — 7.70	6.70 — 6.40
Feles buza	7.50 — 7.00	5.65 — 5.50
Rözs	7.50 — 7.00	5.65 — 5.50
Árpa	5.50 — 5.00	3.90 — 3.55
Zab	5.00 — 4.50	2.15 — 1.90
Kukoricza	0.00 — 0.00	4.40 — 4.35
Bákköny	0.00 — 0.00	0.00 — 0.00
Krumpli	0.00 — 0.00	2.00 — 0.00
Köles	0.00 — 0.00	1.70 — 0.00
Széna kötve	2.60 — 0.00	0.00 — 0.00
Takarmány szalma	1.60 — 0.00	0.00 — 0.00
Alom-szalma	0.80 — 0.00	0.00 — 0.00
Zsúpszalma	2.00 — 0.00	0.00 — 0.00

Felelős szerkesztő: **Lőrinczy György.**

Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernát István.**

Nyilt-tér.*)

Van szerencsém a nagyérdemű jogkereső közönséget tisztelttel értesíteni, hogy

ügyvédi irodámat

Rimaszombatban, Jánosi-utca 13. sz. alatt (a főgimnáziummal szemközt) folyó évi május hó 1-én megnyitottam. Rimaszombat, 1892. május 2.

Dr. Cziner Miksa, ügyvéd.

* E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Magán-hirdetéseik.

Czukrász tanulól.

Egy jó családból való, és egy-két gymnáziumi osztályt végzett fiu tanulól felvétetik **Miskolezy István** műczukrászuál Rimaszombatban.

ANDRIK SÁMUEL,

kályhagyára

Tamásfalán, (u. p. Rimaszombat.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Tamásfalán (saját házamban) mindenféle alakú, nagyságu és színű saját gyártmányu s köszönnel is fűthető kész, raktáron levő

eserépkályhák

nagy választékban, jutányos áron mindig kaphatók. — Megrendelések pontosan teljesíttetnek, javítások és átrakások elfogadtatnak. 2—*

ANDRIK SÁMUEL, kályhagyáros.

Egy teljesen jó karban levő

kovácsműhely

összes felszerelvényeivel együtt azonnal eladó. — Hol? megtudható e lap kiadóhivatalában.

Hirdetmény.

17. sz. — Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében, ezennel közhírré teszi, hogy a Rimaszombati kir. Járásbíróság 3870/891. számú végzése által **nyustyai takarékpénztár** végrehajtató javára **Butor Mihály** ellen 436 frt 80 kr. tőke, ennek 1890. év május hó 23. napjától számított 8% kamatai és eddig összesen 48 frt 85 kr. perkötség követelés erejéig elrendelt s 1892. évi január hó 9-én fogantatosított kielégítési végrehajtás alkalmával bírólilag lefoglalt és 540 fitra becsült ökrök, tehén és juhokból álló ingóságok nyilvános árverés után eladatnak. Mely árverésnek 100/1892.sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Klenócson a község házában leendő eszközzésére **1892. évi május hó 25-ik napjának** délelőtt 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében, a legtöbbet ígérőnek becsárol alul is eladatni fognak.

Az előrvezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz fizetendő.

Kelt Rimaszombatban, 1892. május hó 11-én.

Gaskó János, kir. bírósági végrehajtó.

Tanuló.

Jó házból való 14—15 éves fiu keresek tanulól rőfös üzletemben — Bővebb felvilágosítást nyujt **Soós Gyula** Rimaszombatban.

Pályázat.

Érettségi vizsgát és katonai szolgálat kötelékében tiszti vizsgát tett fiatal ember az adminisztratív szolgálatnál mint gyakoronok alkalmazást nyerhet. Felszerelt kérvények alólírott hivatalhoz intézendők.

A Rimamurány-Salgótarjani vasmű-részvénytársaság műszaki vezérigazgatósága Salgó-Tarjánban. 1—2

Hirdetmény.

6885. szám. — A rimaszombati királyi törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a magyar királyi kincstár végrehajtónak **Zibrin Zsuzsanna** végrehajtást szenvedő elleni 6 frt 42 kr. tőkekövetelés és járulékaí iránt: végrehajtási ügyben a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Czakó községben fekvő a czakói 26. számú telekjegyzőkönyvben A. 1—16, 18—25. Á. II. 1. 2. számú 1/4 urb. telekből 14/6. számú házból urb. erdő s legelőből Zibrin Zsuzsannát illető felerészére az árverést 597 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1892. évi május hó 31-ik** napján délelőtt 10 órakor Czakó községben a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok Lees árának 10%-át vagyis 59 frt 70 krt készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX-ik törvény czikk 42-dik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333-ik szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-dik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. törvény-czikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1891. évi december 21. napján. A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. **Altörffer,** kir. törvényszéki bíró.

Bor-kivonat. 3—10

Igen egészséges és jó bornak azonnali készítéséhez, melyet valódi természetes bortól megkülönböztetni nem lehet, ezen **kipróbált** különlegességet ajánlom.

Két kilo (100 liter borhoz elégséges) ára 5 frt 50 kr. Recept ingyen mellékeltek. Jó siker és egészséges gyártmányért jótállok.

Szesz megtakarítás

érhető el felülmulhatlan **szesz erősítő esszenciával:** ez az italoknak kellemesen csipős ízt kölcsönöz s csak nálam kapható.

Ára 3 frt 50 krajczár kilonként (600—1000 literre) használati utasítással együtt.

Ezen különlegességeken kívül **Rum, Cognac, finom Liqueörök** stb. gyártásához szükséges összes **esszenciákat** ajánlok felülmulhatlan minőségben. Receptek ingyen mellékeltek. **Árjegyzék birtentve.**

Pollak Fülöp Károly,

esszencia-különlegességek-gyára Prágában. Szolid ügynökök kerestetnek.

Bécs, 1873. Érdem-érem.	Budapest, 1885. Nagy díszoklevél	Zágráb, 1891. Díszoklevél.	Eszék, 1889. Díszoklevél	N.-Palánkán 887 Arany-érem.	London, 1878. Díszoklevél
----------------------------	-------------------------------------	-------------------------------	-----------------------------	--------------------------------	------------------------------

C S I K J Ó Z S E F 11—38

es. és kir. kizárólag. szabadalm.

első szerémi portland-cement és vízhatlan mészgyár

BECCSINBAN.

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V. ker. Rudolf-rakpart 8. szám. Ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. építő-közönség figyelmébe saját gyártmányu

Portland-cement és vízhatlan meszt

melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállítatnak. — Árjegyzékek s magyarázat kívánatra készséggel megküldetik.

Páris, 1867. Bronz érem.	Keeskmét, 1872. Ezüst érem.	Ujvidék 1875. Arany érem.	Szeged, 1878. Érdem-érem	Trieszt, 1883. Arany érem.
-----------------------------	--------------------------------	------------------------------	-----------------------------	-------------------------------

Pályázat.

A „tornallyai Takarékpénztár“ egy — 800 frt fizetéssel ellátott s nyugdíj igényre jogosult — **könyvelői állásra** pályázatot nyit s felhívja mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy életkorukat, hadmentességüket, s képzettségüket igazoló kérvényeiket mátol számított három hét alatt, alulírt igazgatóságához nyujtsák be. A megválasztott tisztviselő biztosítékul 1000 frtot tartozik az intézet pénztárába letenni, a mely után azonban a letéti kamatok öt illetik.

Tornallya, 1892. máj. 6. Az igazgatóság.

WALLA JÓZSEF

cementáru-gyára, építési anyagok raktára
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 13.

Vállalkozik: GRANITTERAZZO, BETONIROZÁSOK, CSATORNÁZÁSOK, SZÖKÖKUTAK, CZEMENT-LAPOK és MOZAIK LAPOKKALI KŐVEZÉSEK elkészítésére stb.	Raktárt tart: KERAMIT-LAPOK KELHEIMI-LAPOK METTLACCHI LAPOK, TERRACOTTA-ÁRUK, KÖPEDÉLPÉP, TŰZÁLLÓ TÉGLAK, KÉMÉNY-RAKVÁ- NYOKBÓL stb.
--	--

Gyári raktára a gartenai Portlandi cement és vízhatlan mész-gyárnak.

KÖVÉNY-RAKVÁNYOK

Gyári raktára a gartenai Portlandi cement és vízhatlan mész-gyárnak.

Elővigyázat a ZACHERLIN vételénél! 3—10

ZACHERLIN

Vevő: „... Nincs szükségem borítékban árult rovarporra, mert én **Zacherlint** kértem... Ezt a specialitást joggal tartják mindenféle a legjobb szernek bármimemű rovar ellen, azért én csak egy „Zachert“ névvel ellátott, **lepecsételt** üveget fogadok el!“

Valódi minőségben kapható: **Rimaszombat:** Stech Kálmán, Tibély S. A., Hamalár Károly, Liszka József, Diekmann Ármán. — **Jolsva:** Cibur Emil, Hoffmann Miksa. — **Nyustya:** Grosberger Miksa — **Nagy-Rőeze:** Dedinszky J. — **Pelsőez:** Pártos Miklós. — **Putnok:** Fekethe Nándor — **Tiszolez:** Politzer Miksa. — **Tornallya:** Urszinyi Zsigmond.

A megyei közigazgatás.

A közigazgatási bizottság ülése 1892. év május hó 9-én:

A közigazgatási bizottság folyó hó 9-én tartotta rendes havi ülését, melyen Hámos László főispán elnökölt.

A vármegyei közigazgatás menetét április havában az alispán jelentése szerint mi sem zavarta meg. A közigazgatás körébe utalt ügyek rendes elintézését nyertek.

Az idei főosorozás befejeztetett s az egész vármegye területén példás rendben folyt le. Az előállított hadköteleseknek 30%-ka lett besorozva, a mi elég kedvező eredmény.

A múlt évi utadó végleges elszámolása s a hátralékok befizetése folyamatban van ép úgy mint a folyó évi utadónak alapul szolgáló összeírásai munkálatok.

A törvényhatósági kezelés alatt álló utvonalak fenntartására szükséges fedezet előállítására vállalatilag legnagyobb részben biztosított, habár némely vonalakon az előiránynál tetemes reáfizetés volt.

A nagyrocezei járás több községében bekövetkezett inség elhárítására a segély kiutalványoztatott, vetőmag kiosztattott. A hatósági segélynyújtás által a lakosság helyzetén kielégítőleg lett segítve.

A ragados tüdőbő Vernár és Sumjác községekben a közig. bizottság felterjesztése következtében kiküldött állami állatorvos által megállapított. A szükséges óvintézkedések fogantatható vették. A beteg gyanús állapotok kártérítés mellett történendő levágatására az engedély megadatott s úgy a levágáshoz mint a marha állomány folytatóságos megvizsgálásához a megyei állatorvos táviratilag kirendeltetett.

A többi alispáni ügydarabokból említésre méltó a rimaszombati Dickmann testvérek cég ügye. Ezen cégre kivetette Rimaszombat városa a nem polgárok által fizetett 15%-nyi községi pótdadót. A cég két tagja azonban rimaszombati polgár lévén, felfolyamodott ezen adó kivetés ellen. A közigazgatási bizottság annak idejében helyt adott a kérelemnek. Az ügy ismételve tárgyalatott a belügyminiszterium által, míg most végérvényesen kimondatott említett miniszterium által, hogy a cég tartozik ezen pótdadót fizetni.

A pénzügyigazgatóság ápril havában 2539 ügydarabot intézett el.

Müller Gyula rosznyói pénzügyi biztos áthelyeztetett Nagyszombatba, helye pedig Eliás Benő nagyszombati pénzügyi biztossal tölthetett be.

A pénzügyigazgatási eredmény ápril hóban kedvező volt. Egyenes adóban befolyt 7419 frt, jog- és bélyegilletékekben 9087 frt, fogyasztási adókban 424 frt, dohányjüvedékben 4508 frttal kevesebb folyt be mint az előző év hasonló havában. Ezen tetemes visszaesés oka abban van, hogy az általános kedvezőtlen közigazgatási viszonyok miatt a kényszeradóbehajtás mellőztetett.

Kir. tanfelügyelő javaslatára elrendeltetett a tankötelesek összeírása oly megjegyzéssel, hogy ki valamely tankötelet az összeírásból kihagy vagy arra nézve hamis adatokat jelent, 10 frtig terjedhető bírsággal büntetendő. Ezen intézkedésre azon tapasztalás készítette a közigazgatási bizottságot, hogy évenként 3000 tankötelessel kevesebb iratot össze, mint a mennyi az általános orsz. népösszeírás alkalmával találtatott.

A közegészségügyi állapot ápril havában kedvező volt. Leginkább előforduló betegedések voltak a légutak bántalmái. Gyakran lépett fel Dobsinán a rostonyás tüdőbő. Zubogyon 16 gyermek vörhenybe esett s 3 meg is halt, az iskola 3 hétre be lett zárva. Szórványosan fellépett még a vörheny Rozsnyó, Pohorella, Nándorvölgy, Helpa, Závadka, Tornallya községekben.

Törvényszéki Rimaszombat és Kövecsesen, rendőri benevelés Harnaczon lett végrehajtva. 4 súlyos, 19 könnyű testi sértés került orvosi megfigyelés alá.

Az ivóvíz és köztisztaság tőrhető volt.

A megyei kórházban ápolatott 174 egyén. Ezekből gyógyult 61, javult 10, gyógyulatlan távozott 3, meghalt 10, ápolás alatt maradt 89 egyén.

Megyebizottsági rendkívüli közgyűlés.

A folyó hó 10-én összehívott s gyéren látogatott rendkívüli megyei közgyűlést Hámos László főispán nyitotta meg. Megnyitójában előadja, hogy folyó évi június hó 8-án ő Felsege, dicsőségesen uralkodó királyunk meg-

T Á R C Z A.

LENGYEL FERENCZ.

1836—1892.

Május 1-én, reggeli 1/2 10 órakor, épen midőn megkondultak a harangok, imára hívogatva a buzgó hiveket: akkor hagyta ott az ég felé vágyódó lélek összetört por-sátorát, mintha csak az ismerős hangok szárnyain repült volna el égi honába. Midőn a megújult természet először ölté magára májusi ékes köntösét: akkor köszöntött be ő hozzá a halál komor tele, — mintha csak azon éles el-lentét sulya alatt tört volna ketté életének fája, mely az ő kinos vergődése s a nevető természet ragyogó képe között, e tavaszi reggelre beállott.

Egy oly férfiú dől ki soraink közül tisztelendő Lengyel Ferencz uzapanyiti ev. ref. lelkész halálával, kinek a földi örömből, boldogságból nagyon is kevés, a szenvedésből, tusakodásból pedig — kivált élte végén — nagyon is sok jutott osztályrészül. 56 évet élt, de csak az utolsó egy év alatt többet szenvedett, mint tíz más egy hosszú életben keresztül. Gyenge, beteges testszervezete ugyszólván állandó fészke volt a kínzó fájdalomnak, a miért is ritkán lehetett az ő homlokán látni a jókedv derijét; ritkán lehetett hallani, hogy egy-egy tréfás szó elröppent volna ajkairól; de ritkán azt is, hogy a keserű panasz, elégtelenség zúgolódás kitört volna a zaklatott kebelből. Tűrt békén, szenvedett szelid önmegadással.

A testébe adatott szűrő tövisek elzárták előle a társas élet örömeinek forrását is, s ő szerényen elvonulva kisded hajlékába, végezte a rábizott munkát csendben, zajtalanul, de odaadó buzgalommal és hűséggel.

koronáztatásának negyedszázados évfordulóján az egész ország ünnepe. Ez általános örömmünnepe Gömörmegye is részt kíván venni. Az állandó választmány erre vonatkozó javaslata az, hogy:

1. Képviseltesse magát a megye egy diszküldöttség által.

2. Ezen diszküldöttség nyújtsa át a megye hódoló feliratát.

3. Kéressenek az illetékes egyházhatóságok, hogy e napon hálaadó istentiszteletet tartsanak s a lelkészeket is ilyenek tartására felhívják.

4. A városok polgármesterei s vezetői felhívandók, hogy e napon általános ünnepélyeket rendezzenek.

5. A nemzeti, országos és a kolozsvári kaszinók által szervezendő diszbandériumhoz való esatlakozásra, illetve bejelentésre az önként vállalkozók felkértek.

Farkas Ábrahám: Minden magyar ember szereti és tiszteli koronás királyát. Öseitől öröklött ezen hódoló, lovasias tisztelete nemcsak hogy ki nem veszett, de sőt fokozódott mibennünk. Ez ünnepélyt ő kevesli, a megyének imponásabbul kellene megjelennie. A megye zászló-ját ott helyén levőnek találja, melyet egy négytagu bandérium vigyen.

Gál János: Ma kivihetetlennek tartja, hogy elszigetelten egy megye fellépjen. Az csak úgy volna keresztülvihető, ha erre a többi megyék is felhívatódnak, mire azonban az idő rövid. Leghelyesebbnek tartja a esatlakozást a nemzeti és országos kaszinók bandériumához.

Kubinyi Géza: csak azon értelemben volna hajlandó esatlakozni Farkas Ábrahám in-lítványához, ha a megyei banderium a megye színeiben jelenik meg. Ha a vármegye nagyobb része részt vesz, akkor Gömörmegyének sem szabad elmaradnia. Indítványozza: hatalmaztassék meg a megyei alispán, hogy ha a május 15-éig beszédett adatok nyomán arról győződik meg, hogy a felénél több megye vesz részt, intézkedjék, hogy Gömörmegye is méltóan legyen saját banderiuma által képviselve.

Elnöklő főispán szerint a május 15-iki határidő igen rövid a szükséges adatok beszerzésére, miért is az állandó választmány javaslatát ajánlja elfogadásra.

Török Bálint szerint országos jellegű a tervezett banderium, s igen helyes, ha ebben az önként vállalkozók részt vesznek. Ha a vármegye külön banderiumokat küldeni óhajtanának, az már köztudomású volna.

Kubinyi Géza csak abban az esetben tartja helyesnek a banderium kiküldését, ha a vármegye jelentékeny része részt venne a mozgalomban az illető megye színeiben és zászlója alatt. Ha más diszruhában jelennek meg s nem a megye színeiben, úgy a zászló viételét nem tartja helyesnek.

Bornemisza László alispán: Megyénk még márczius havában adott kifejezést felszentelt királyra iránti hódolatának, mert már akkor felirt, hogy a 25 éves jubileum megünnepelettsék. Egész más mérvű mozgalmat várt. A midőn, habár igen tekintélyes, de mégis magántestületek indítványára alakul meg a díszes banderium, nem tartja helyén levőnek, hogy a megye mint megye ehhez függelékül küldjön egy banderiumot, de a kik részt vesznek önként, azok a dísz emelik. Ajánlja az állandó választmány javaslatát.

Az állandó választmány javaslatát erre elnöklő főispán elfogadottnak nyilvánítsa s a diszküldöttségbe a főispán vezetése alatt a következő tagok választatnak meg: Bornemisza László alispán, Podhratzky István kanonok, Nagy Pál, Terray Gyula esperesek, Fáy Viktor, Lukács Géza t. főjegyző, Dráskóczy László, Hámos Aladár, Hevessy Bertalan, Radvánszky Károly, Farkas Ábrahám, Ragályi Ferencz, Szabó György, Samarjay János.

Főispán meghatott hangon jelenti Baross Gábor m. kir. kereskedelmi miniszternek, a nagy alkotónak, jeles hazafinak tegnap bekövetkezett halálát. A gyűlés jegyzőkönyvileg fejezi ki részvétét az elhunyt családjának, s a kopsorsóra korszort küld.

A m. kir. földmívelési miniszterium azon intézkedését, melylyel a felvidéki szomszédos vármegyeekben fel-lépett ragályos tüdőbő miatt Arva-, Liptó-, Turócs-Trencsén-, Nyitra-, Bars-, Hont-, Nógrád- és Gömörmegye területére zárlatot rendelt, s eunélfogva ezen területről a szarvasmarha csak speciális óvintézkedés mellett szállítható el más területre, a megye sérelmesnek s tulajdógos okodástól eredőnek tekinti. Miért is felterjesztést intéz, hogy Gömörmegye külön körzetet képezzen s a marhaállományának egészségügyi tekintetben jársonként

Mint lelkész — testi gyengeségei dacára is — igyekezett megfelelni azon magas, de nehéz kötelességnek, melyet egy — sok tekintetben zilált viszonyok közt levő — gyülekezet vezetésére, gondozására vállaira rakott. Mint ember jószívű, szelid lelkületű, páratlanul szerény. A ki házának vendége volt olykor-olykor, tapasztalhatta, hogy az a szív, mely szeretetével nem szokott s nem tudott kérkedni: tudott melegen érezni; az a lélek, mely nem vágyott magasba repülni: tudott a jóért, nemesért hevülni. Mint férj és családtagja gyöngéd, övét imádásig szerető. Ez volt — családi élete — az a kedves kis világ, hol lelke föl-földerült, a testében dúló fájdalom mellett is, mint a felleg közül kiszabadult nap-sugár; de ennek a kis világnak kék ege is elborult negyedfél hónappal ezelőtt, hogy ki se derüljön többé ő felette soha! . . .

A különben is gyenge szervezettel bíró férfit egy év előtt kisebbboku szélhűtés érte, mely teljesen képtelenné tette lelkészi tisztjeinek teljesítésére s csak néhányan hagyhatta el kórágját. Volt egy gondos, hű apóljó: jó felesége. Azonban az isteni bölcseségnek tetszett az ő szelid szolgáját még keményebben is megdorgálni . . . Azt az önfeláldozó nőt, azt a hű feleséget ez évi január hó 15-én kísérték ki a temetőbe . . . Influenzából fejlődött tüdőbő oltotta ki életét . . .

A jó nő elvesztése végkép összetörte aztán testben, lélekben egyaránt. Ettől fogva már csak halálvergődés volt élete. Lelkére sötét homály borult, mely miatt nem láthatta tisztán az eseményeket, annyira, hogy nevének halála is sokszor hihetetlennek tűnt fel előtte. Így vívódott, tusakodott a beteg lélek, keresve enyhületet, keresve fényugárt a rémes sötét éjszakában, — mignem május elsejének reggelén besüthött ez hajléka ablakán, — eljött a jöltevé, a megváltó halál!

Temetése e hó 3-án ment végbe. Ott álltak kopor-

egyszerre eszközöndő megvizsgálása után, annak előmozdítása és tovább szállítása ismét és mielőbb engedélyeztessék.

Nagyrocezei járásbeli főszolgabíró jelentést tesz az inségesek között elosztott 800 frtyi segély 2085 frt értékű vetőmagról s kér még 200 frtyi összegnek kiutalványozását a szükségesnek mutatkozó segélyre. A mely összeg elszámolásra kiutalványoztatott.

Az ezután következett községi számadások felülvizsgálása s nevezetesen Süvete község számadásánál észlelt hiányok alkalmából Gál János hangsúlyozza, hogy a községi számadásokba a szolgabíráknak betekintését is szükségesnek tartja, mi által a központi megvizsgálás egyszerűsítettnek.

Heggyessy Sándor hasonlóképp szükségesnek tartja, hogy a szolgabírák a községek háztartására kiváló figyelmet fordítsanak, s ne csak állami funkciókat végezzenek.

Ujházy Lajos főjegyző megjegyzi, hogy 3 év óta a községi számadások alaki tekintetben csak kivételesen esnek kifogás alá, a mi arra mutat, hogy a járásbeli szolgabírák azokra betekintenek; tárgyi szempontból azonban csak a számvevőség vizsgálhatja meg.

Bornemisza alispán hangsúlyozza, hogy a községi háztartás rendezése és ellenőrzése nemcsak jogos, de kötelessége is a szolgabíróknak. Nem itt, hanem inkább abban találja a hibát, hogy egyes jegyzők e tekintetben felületesek s azonnal felelősségre nem vonatnak. Nagyjavultak e tekintetben a viszonyok máris az utóbbi években, s reményli, hogy az itt-ott még előforduló mulasztások is éber ellenőrzés mellett rövid idő alatt teljesen el fognak tűnni.

Az ipariskolák Gönörben.

Dr. Bernát István az ipariskolák országos felügyelője évkönyv alakban jelentést nyújtott be a vallás és közokt. miniszterhez az 1890—91. évre vonatkozó ipar iskolai viszonyokról. E jelentésből a megyékre vonatkozó adatokat a következőkben adjuk:

1. Chisnyóvízi ip. t. isk. Bizottsági elnök: Heinzlmann Alfréd. Az iskolát többen látogatták. A tanítás 1890. szept. 8-án kezdődött és 1891. június 21-én végződött. Legnagyobb szükség egy berendezett rajzteremre volna. A tanítás eredménye: jó. A chisnyóvízi gyár Lubenyik községhez tartozik, de a tanítás a chisnyóvízi kath. iskola termében történik.

2. Dobsinai ip. t. isk. Bizottsági elnök: Láng Gusztáv v. rendőrkapitány; igazg. Nemes Géza. Az iskolát látogatták, az iskolások tagjai, a kir. tanfelügyelő és az orsz. ipariskolai felügyelő. A tanítás szeptember 15-én kezdődött és június 14-én végződött. A tanítás eredménye: jó. Kereskedő-tanoncok ninesenek. Észrevehető némely iparos-tanoneznál az elesigázás s ennek kifolyása a testi lelki bágyadság. Ez kiválóan a téli hónapokban a kovácsoknál, timároknál és lakatosoknál tapasztalható, s ezen csak úgy lehetne segíteni, ha ez esti tanítás át-tétetné a délutáni órákra.

3. Jolsvai ip. t. isk. Bizottsági elnök: Czibur Imre; igazgató Jurin Samu. Az iskolát látogatta az ipartanoda igazgatója és a felügyelő bizottság elnöke. Tanítás kezdődött 1890. szept. 14-én, végződött jun. 14-én. A távlati rajztanításhoz testminták lennének szükségesek. A tanítás eredménye közepes. Oka a meg nem felelő eredménynek, sok vidéki tanuló kézületlensége. A kereskedő-tanoncok külön osztályba tanultnak heti 4 órában.

4. Likéri ip. t. isk. Bizottsági elnök: Schmidt Bernát. Az iskolát az ipartanodai bizottsági tagok látogatták. A tanítás szept. 4-én kezdődött és jun. 19-én végződött. Tanítás eredménye: jó.

5. Nagyrocezei ip. t. isk. Bizottsági elnök: Stefan-csik Károly polgármester; igazgató: Kordos János. Az iskolát többen látogatták. Tanítás kezdődött 1890. okt. 12-én és tartott 1891. június 7-éig. A tanítás eredménye: jó.

6. Putnoki ip. t. isk. Bizottsági elnöke: Kálniczky Endre, ev. lelkész. Az iskolát az ipariskolai bizottság és az ipartestület kebeléből kiküldött iskolalátogatók látogatták. A tanítás kezdődött szept. 15-én és végződött jun. 17-én. A rajztáblák teljesen hiányzanak, rajzeszközök csak fele részben. A tanítás eredménye: jó. Megfelelő

soja körül itt hagyott övéin, rokonain kívül az ev. ref. lelkészi s tanítói karból számosan; a tisztelők, jóbarátok szép számmal, az Uzapanyit—tamásii egyház kísérvénygyja. — A kopsorsó felett Kupay Dénes vályi lelkész mondott gyászbeszédet és imát, beszélvén és imádkozván oly szépen, oly igazán szívből és szívhez szóló hangokon, ahogy még Kupayt is igen ritkán lehet hallani; egyikét mondta el e nemű legremekebb műveinek. A sírnál pedig e sorok írója bucsuzott el a sokat szenvedett pályatársól.

A boldogult 1836. évben, megyénk székhelyén, Rimaszombatban született, az ottani jönevű Lengyel-családból, mely család sok derék embert adott már a mi közéletünknek. Iskoláit részint szülővárosában, részint a sárospataki ev. ref. főiskolában elvégezve, kápláni éve alatt több megyei úri családnál mint házi nevelő nyert alkalmazást. 1870. évben Sajó-Keszty választotta el lelkészeül, majd 1877-ben az Uzapanyit—tamásii egyház kereste s nyerte meg bizalmával; itt működött aztán haláláig. Családot még Sajó-Kesztyben alapított; neje: Györfy Julia nna, szintén rimaszombati család sarja volt. Házasságukból három gyermek: egy fiú s két leány származott, kik közül — a fiú korán elhalván — a két leány van életben; az egyik már serdülő korban levő szép hajdon, a másik még 8—9 éves gyermek. Szegény ártatlan teremteték, ti is hamar elveszítették a jó anyát és édes apát egymás után! A jó Isten legyen örözője, ápolója az ő kicsiny árváinak!

Ott pihen most már hosszas földi vívódásai után a szelid, jó pásztor sirja öléin! Legyen nyugodalma zavar-talan, alvása édes!

Radnót, 1892. május 5.

P ó s a L a j o s .

eredmény csak oly növendékeknek nincs, kik elemi iskolát vagy épen nem, vagy csak részben végeztek. Hiányos még az eredmény olyanoknál, kik sok órát mulasztottak. A kereskedő-tanoncok az iparos-tanoncokkal együttesen oktattatnak. Elestigázás oly tanoncoknál vehető észre, kik kénytelenek éjjel is dolgozni.

7. *Ratkói* ip. t. isk. Bizottsági elnök: Zachar Sámuel, lelkész. Az iskolát az iskolabizottság tagjai látogatták. A tanítás okt. 15-én kezdődött és tartott jun. 18-ig. A tanítás eredménye: jó.

8. *Rimaszombati* ip. t. isk. Bizottsági elnök: Zachar Gusztáv, főgymn. tanár; igazg. Törköly József. Az iskolát látogatták: A kir. tanfelügyelő, a polgármester, az ipariskolai felügy. bizottság tagjai és az iparhatósági megbízottak. A tanítás 1890. szept. hó 15-én vette kezdetét és 1891. június hó 14-én végződött. A rajztanításhoz szükséges szemléltetési eszközök gyűjteménye igen kezdetleges, annak részleges kiegészítésére évről-évre szükség van. Az előkészítő és első osztálynál a tanítás eredménye közép-szerű, a második és harmadik osztálynál pedig jó. Az előkészítő és első osztályban, a közeli falukról hiányos előkészítéssel jönnek a tanulók, és a tanév folyamán időközönként szállingozva szerződhetnek és iratnak be az iskolába, azért igen nehezen érhető el velük az általános jó eredmény. Az iparos-egedek szaktanfolyamának szervezése iránt már történetek lépések. A kereskedő tanoncok külön, alsófokú kereskedelmi tanonciskolában nyertek oktatást. Kívánatos volna az esti oktatást nappalival fölcserélni.

9. *Rozsnyói* ip. t. isk. Bizottsági elnöke Fábian Ferencz püsp. jószágigazgató. Igazgató: Witcheb Anrél. Az iskolát látogatták az iparhatósági megbízottak, az igazgató, dr. Bernát István, orsz. felügyelő és Groó Vilmos tanfelügyelő. A tanítás okt. 7-én kezdődött és jun. 25-én végződött. Az iskola a szükséges rajzminta lapokon, Magyarország és Európa földabroszain kívül semminemű más taneszközzel nem rendelkezik. A tanítás eredménye: jó. A kereskedő-tanoncok, egy a kereskedelmi testület által 40 év óta fenntartott kereskedelmi iskolában nyertek oktatást hetenkint 5 órában. Csak a sütő-tanoncoknál észlelhető az elestigázás nyomai, a mennyiben azok, a tanítás egész ideje alatt folyton alusznak s a tanító semmiféle módok és eszközök alkalmazása mellett sem képes bennök a figyelmet és érdeklődést valamely tantárgy iránt felkeltetni.

10. *Tiszolai* ip. t. isk. Bizottsági elnök: Setina János, v. jegyző; igazgató ifj. Járossy Endre. Az iskolát látogatták: az iparisk. bizottság tagjai. A tanítás szept. 21-én kezdődött és tartott jun. 18-ig. A tanítás eredménye: közép-szerű. A meg nem felelő eredménynek oka az ipariskolába kerülő tanoncok hiányos képzettsége, úgy hogy az elemi iskola mulasztásait kell pótolni. Az elestigázás jele nagyon is észre vehető. Az iparosok majdnem kivétel nélkül 14—15 órai napi munkára szorítják tanoncaikat. Az iparhatóság ez irányban még nem intézkedett.

11. *Tornalljai* ip. t. isk. Bizottsági elnök: Tornallyay Zoltán földbírt. Az iskolát meglátogatta néhány iparbizottsági tag. A tanítás kezdődött szeptember hó 7-én végződött jun. 21-én. A földrajzi valamint a történelmi olvasmányokhoz megkívántató térképek hiányoznak. Könyvtár nincs. A tanítás eredménye: közép-szerű. Kereskedő-tanoncok heti 3 órai külön oktatásban részesültek. Elestigázás a tanulóknak észre nem vehető; tény azonban, hogy sok esetben vasár- és ünnepnapokon is igénybe vétettek.

12. *Ujantavölgyi* ip. t. isk. Az iskolát többen látogatták. A tanítás 1890. szept. 15-én kezdődött és 1891. jun. 25-én végződött. Minthogy a tanulók legnagyobb része elemi iskolát sem végzett, az iskola tanterve csak az írás, olvasás, számolás és rajz elemeire terjeszkedhetett. Hiányoznak az iskola felszerelésében a természettan tanításához szükséges szemléltető taneszközök. A tanítás eredménye közép-szerű, mert a tanulók legnagyobb része elemi iskolát sem végzett.

13. *Pelszei* ip. t. isk. Bizottsági elnök: Fridrik Vilmos. Az iskolát látogatta az itteni ipariskolai felügyelő. A tanítás szept. 1-től június 28-ig tartott. Az osztályok együttesen tanítottak. A tanítás eredménye közép-szerű.

Ezen adatokat összehasonlítva hazánk összes megyéivel, örömmel állapíthatjuk meg, hogy iparoktatásunk örövendetesen fejlődik, ma már méltán foglal helyet a jó tanügyi viszonyokkal bíró megyék között.

Közgazdaság.

Növénytermelési kísérletezés s annak keresztülvitele Rimaszombatban

A mióta gazdasági terményeink ára hanyatlott, mind hangosabban halljuk gazdáinktól, hogy nincs más remélünk, mint az egy-egy hold termés hozamát növelni mennyiség s minőségileg.

S a mily egyöntetű megállapodás létezik ez irányt illetőleg, oly különfélek a nézetek a mikéntre vonatkozólag; erre a kérdésre mi módon? létezik ugyan felelet, mely azonban csak általános értékkel bír, s a helyi viszonyok szerint többé-kevésbé váltakozik.

Itt van pl. a fajta megválasztása. Tény az, hogy a fajta helyes megválasztása, egy-egy vidék viszonya szerint nagyon fontos kérdés, s mégis lesz-e valami nagy súly ráfektetve. Bizonyára nem. „Nem pedig azért, mert a megválasztás bizonytalan alapon történik. Vagy méginkább oly módon, hogy miután már évek óta lett természetve mi a mellett hűségesen megmaradunk. (E nagy hibára a földmiv. miniszter 4345.IV/II. számú köziratában figyelmezteti gazdáinkat.)

Igy vagyunk a talajmiv. ügyünkben is; vetés váltásunk is olyan minő 100 évvel ezelőtt is volt, s eredményben annyival rosszabb, mivel a folyton gabona termelés folytán a talaj bizonyos tápszereit kiaknázták.

A gabona neműek termesztésén kívül az igényesebb növények sikert nem adnak, mert mi is nem működünk a termelési feltételek megtartásán. Így vagyunk a kenderi termelésével, melynek helyes módon, a legkedveltebb s legháladatosabb növénynek kellene lenni; de a jelenben nem az.

Nem hagyhatom szó nélkül a műtrágya kérdés tisztázását sem. Sokan ugyan azt hiszik, hogy az egész műtrágyázás nem egyéb egy legújabb keletű „semmi“-nél, s ha nem tudjuk a módját, magam is azt állítom, hogy csakugyan úgy is van. De viszont okszerűen alkalmazva, egy hatalmas eszköz a létért való küzdelemben. Látjuk ezt a külföldön, hol is pl. 1884-ben a behozatal a következő számokban nyert kifejezést: Nagybritania és Ir-

landba . . . 4.112,010q-41.629,925 frank.
Németbirodalomban 2.076,100q-32.543,500 frank.
Franciaországban 1.277.319q-29.029,579 frank.
Belgiumban . . . 621,052q-15.791.900 frank.

S hazánkban is napról-napra jobban terjed a műtrágyák használata, de hogy balsiker ne érjen bennünket ahoz szükséges az éghajlat s talaj szerinti megelőző kísérletezés.

Ily irány után való törekvés eredményezte, hogy míg az előtt a kísérleti terek inkább botanikus kertnek látszottak, addig manapság a gyakorló gazdák egy felette fontosságu iránytűje.

Németország nem csak minden vidéke, de sőt a nagyobb gazdaságai is bírnak ily kísérleti teleppel. S nagyon bölesen akkor, midőn a ezél nem új dolgok felfedezése, hanem olyasmik kipróbálása, mi is az ő éghajlati viszonyaik közepette nagy valószínűséggel sikerülni fog. Ugyanebből kifolyólag az ily kísérleti telep, nem oly terület, melynek termése ne lenne számításba veendő. Az én véleményem szerint, *egy helyes irányban kezelt kísérleti térenél is elvárható, hogy a föld szerény bérösszegét meghozza.*

Ezen állításom után a továbbiakban adok kifejezést gondolatmenetemnek. Rimaszombat s vidékének gazdáira vajjon nem jótétemény volna ily kísérleti telep? Az előbbenniek alapján azt mondom igen; van ugyan a rimaszombati földmives iskolával kapcsolatosan ily berendezés, de a meglevő távolság s az ut folytán az a közönségre nézve alig bír értékkel.

Más lenne a helyzet, ha a vásártér*) mellett lenne ily kísérleti telep, a hol is meg volna az alkalom, hogy bárki megláthassa az ott eszközölt miveleteket. A compost készítését, s felhasználását.

A keresztülvitelre vonatkozólag nem kellene egyéb, minthogy intőző egyéniségeink, továbbá a megyei gazdasági egyesület elfogadva ezen eszmét elvben; felkérné a földmiv. miniszteriumot, miszerint a kurinci kísérleti telepet beszüntetve, egyidejűleg tegye lehetővé a város mellett szükséges 6—10 hold föld e ezélra való bérbe vételét. Kezeltesse a földmiv. iskola útján, oly módon, hogy az ottani ügymenetről az érdeklődő gazdaközönség tudomással bírjon. Készítsék minden év elején egy vetési előirányzat, mely előzőleg a Magyar-Óváron lévő kísérleti állomáshoz volna felterjesztendő. Felterjesztendő azon okból, hogy általuk *a hasonló éghajlat előnyös eredményei, indítványba hozhatók legyenek.*

Ily szervezés mellett kétségtelen, hogy a kísérleti telep felette hasznos lenne eredményében; s e mellett alig lehet szólni akadályról. Pár hold földnek igás erővel megművelése kurinczről, nem képez elfogadható akadályt. A mi pedig a kézi erő szükségletét illeti, azt ugyis a rabok eszközlik vagy esetleg a városban beszerezhető napszámosok.

Záradékol talán nem lesz érdektelen ha közlöm, hogy az óvári kísérleti tér pl. 1886-ban mily irányt ölelt föl.**) Az ottani kísérleti tér 16 egyenként egy *fél cat. holdnyi táblából áll.* — Ezen 16 táblából 12-tő két vetésforgóba t. i. egy nyolczas s egy négyesbe van beosztva; 4 tábla pedig szabadon kezeltekik.

A nyolczas vetésforgó a következő: 1. ugar trágyázva, 2. olajos növény, 3. őszi gabona, 4. kapás trágyázva, 5. tav. gabona, 6. takarmány növény, 7. ugyanaz, 8. őszi gabona.

Különösebb megfigyelés tétetett a 3-ik táblán tevő őszi gabonáról; fele szuperphospháttal, fele szuperphosphát nélkül.

A 4-ik táblán elvetett tengerinél, a különböző időben eszközölt lebugázás hatása próbáltatott ki.

Az 5-ik táblán Nagyszombat vidéki árpa fűkeverékkel; ezen árpánál az aratási idő befolyása magsúlyára vonatkozólag állapított meg.

6-ik táblán: morvaországi árpa más és más sortávolban

7-ik táblán: comptoru tengeri.

*) Azért említem ezen helyet, mivel a város ott tényleg bír e ezélnek megfelelő területet. Ugyanott meg volna ama előny is, hogy a vásártérre lévő u. n. ezéduelaház, mely üresen áll, szükség esetén igénybe lenne vehető.

**) Balázs Árpád akadémiai igazgató közlése nyomán.

8-ik táblán: tavasz buza Noé-féle.
Talán felesleges is a második vetésforgót s a többi tábla adatai részletezni, tény az, hogy a gyakorlati irányu kísérletezés, illetőleg az ott nyert tapasztalatok széles körben való ismertetése, oly szolgálattétel, mely hasznot nyújt és sok esetben kártól óv meg.

A keszthelyi kísérleti tér jelisége ez. „Gazda figyelj meg mindent s tartsd meg emlékedbe a legjobbat.“

Látva a gyakorlatban, hogy hány gazda kénytelen saját kárán tanulni a legjobb meggyőződéssel ajánlom ez ügyet az illetékes egyének figyelmébe annyival inkább, mivel a gazdaközönségnek egy fillérenyi áldozatába sem kerül.

X.

Hírek és vegyesek.

Iskoiai zárvizsgák rendje a kishonti esperesség felső körében: május 16-án d. e. Rimabrézón, 17-én d. e. Kokován, 18. és 19-én Klenóczon, 20-án d. e. Fűrész, d. u. Haesaván, 21-én Nyustyán, 23-án d. e. Rimabányán, d. u. R-Zsaluzsányon, 24-én d. e. Rimóczán, d. u. Rima-Lehotán, 13. és 14-én Tiszolczon

Lelkész választás. A hrussói evang. egyházközség a Kollár János elhalálozásával üresedésbe jött lelkészi állásra Vicsián Lajos, rimaszombati születésű, ratkói segédlelkészt választotta meg.

A nagy-rőczei polgári iskolát a polgári iskolai tanárok fizetés rendezése ügyében Budapesten e hó 8-án tartott orsz. congressusán, melyen 40 polgári iskolából 106 tag jelent meg, Perjessy László tanár képviselte. A congressus reá bizta az előadói nehézt tisztet, valamint a közökt. miniszterhez és a képviselőházhoz küldöttségileg benyújtott kérvény szerkesztését. Jól esik tudnunk, hogy a nagy-rőczei polgári iskola nemcsak szépen gyarapodik, tanárai nemcsak a helyi és megyei kulturális mozgalmak nélkülözhetlen tényezői, de az országos szakkörökben is jelentékeny, sőt mint ez estből is látjuk, mérvadó szerepet játszanak. Csak előre! Gratulálunk.

— **Trombita harsog, dob pereg** egy pár nap óta délutánonként a város utcaizn végig, pedig nem is Marsnak zord fia masiroznak annak katonás ütemeire délczeg egyforma lépésekben, hanem csak a szelid muzsiká edes gyermekei. A helybeli gymnásium növendékei közül ugyanis többen önkéntes tornaegetületé alakultak s most a tavasz beálltával különböző irányban menetgyakorlatokat és turista kirándulásokat csinálnak a szabad természetbe. Rendszerint sok nézőjük akad a esinos egyenruhás fiuknak, akik — mint halljuk — legközelebb Tiszolczra terveznek nagyobb kirándulást vasuton, honnan azonban visszafelé az utnak egy részét már gyalogszerrrel akarják megenni. Ak'k tudják, hogy a gyermekfiatsálg nemcsak agyvelőből áll, hanem van neki keze, lába és tüdeje is, amiknek egy kis mozgás és szabadlevegő többlet használ százezer classikus görög és latin mondanál; azok mind a lagnagyobb örömmel vesznek tudomást a gymn. ifjuság emez életrevaló vállalkozásáról s velünk együtt csak dicsőró elismeréssel adóznak a tanári kar helyes nevelési elvei iránt, melyekkel lehetővé tette, hogy fiaink a saját maguk testük fejlesztéséről is gondoskodhassanak, elemüknek, a játéknak és ifjui kedélynek keretén belül. Ily módon már aztán azt is bizávsz remélhetjük, hogy főiskolánk ifjusága a majdan ujjabban rendezendő országos tornaversenyeken sem fog többé távolléte által tündökölni, mint — tavaly.

A halott álneve. István Imre berzétei lakos Amerikába ment szerencsét próbálni. Jó ideig rendszeresen írogatta haza a leveleket, míg egyszer csak Amerikából az az értesítés érkezett a megyei hatósághoz, hogy István Imre meghalt. Felesége elsiratta, talán már uj férjre is gondolt, a mikor kisélt, hogy István Imre nem halt meg. Az alispán véletlenül értesült arról, hogy Berzétéről ujjabban egy más ember is ment el Amerikába és pedig az István Imre utlevelével, melyet ez Amerikába érve, visszaküldött. Ezen az alapon megindult a nyomozás és ki is derítették a tévedést. Ez a második kívándorló halt meg Amerikába ment a Westerland nevű belga gőzösön, melynek anyakönyvébe az utlevél alapján István Imre néven volt bejegyezve. Testét beledobták a tengerbe, a kapitány pedig Amerikába érve, jelentést tett a hatóságnál, hogy hajóján meghalt egy István Imre nevű ember. Az utlevél révén jutott azután gyászba István Imre felesége.

§ Rozsnyói „parie-czedulák“! Ninesenek ugyan fekete kerettel nyomtatva, de ninesenek is nyomva, hanem írva; ott lógnak a törvényszéki folyosó fekete tábláin, némán bámultatva magukat s hirdetik a halált; a vagyoni halált, amit a jogászok úgy hívának: eső! Sajnálatlan konstataljuk, hogy ez a phylloxera alaposan beütött a rozsnyói kereskedők körébe.

— **Gömöri közmondás.** Az írók és művészek budapesti „Otthon“-ban vigan sziporkáztak a különb-különb-féle szellemi röppentyűk. A népies közmondások rakétáiból el-elpattant egy-kettő szikrázva, s istergeve. Szerkesztőségünknek egy akkor épen ott levő tagja szintén előhuzakodott egy néhány haza i termésű petárdával, melyeken — dicsőségére legyen mondva a gömöri nép eszejárásának — szinte kapkodtak a jelenvolt írók és lapszerkesztők. Egyet többek közt a „Hét“ zseniális szerkesztője fogott el lapja számára. A közmondás, mely az említett szépirodalmi közlöny f. é. 17-ik számában „Gömöri közmondás ezim alatt lett kinyomtatva, így szól: „Két dollog van, ami nines: rozsz bor és jó viz.“ Nos, ezzel ugyan megjárta aki mondta is, meg aki írta is. Mert mindjárt közvetlen a „Hét“ megjelenése után való héten megérfolta a közmondásban rejülő szellemes igazságot egy pár rimaszombati dilettans végész, akik a lapokban mostanában egy nagy garral dicselkedő hirdetés olvasva hozattak maguknak afféle „borkivonatbot“, amelyet egy németből morvába ojtott eschember kínálgat olesó penzen mindenki számára. „aki egészséges jó bort akar azonnal készíteni.“ A borkivonatból utasítás szerint el is készült a „bor“, melyet azonban, megkóstolván, úgy találtak, hogy viznek nagyon jó, bornak azonban ezudarul rozsz. Aki nem hiszi próbálja meg, hogy tehát ime igenis van már Gömörben jó viz is meg rozsz bor is.